

CONSTANTIN PREDA, *Enciclopedie de numismatică antică în România*, Ed. Enciclopedică, București, 2008, 351 p.

Această ultimă carte a regretatului Constantin Preda, din păcate, a apărut după decesul său. Ea nu a mai apucat să-i bucure privirea și să-i aducă satisfacția unui alt proiect dus la bun sfârșit.

Inițiativa elaborării unei asemenea lucrări, după cum se menționează (*Cuvânt înainte*), s-a ivit la finele anilor '80 și s-a datorat mai multor specialiști de la Institutul de Arheologie din București. Se pornea de la considerentul că publicarea unui astfel de instrument de lucru era necesară nu numai numismaților, ci și tuturor arheologilor și istoricilor, în general. Dar, spre regretul meu, ca și al altor interesați – așa cum se specifică în același cuvânt introductiv – această laudabilă intenție editorială nu s-a mai realizat.

Am făcut parte dintre cei invitați să participe la întocmirea *Enciclopediei*, iar Gheorghe Poenaru Bordea, care-l secunda pe Constantin Preda în munca editorială, mi-a propus să întocmesc câteva zeci de „voci”, care îmbrățișau o gamă amplă și diversificată de termeni (tezaure descoperite pe teritoriul țării noastre, probleme

de tehnică monetară, personificări reproduse pe monede etc.). În paranteză fie spus, multe dintre aceste fișe mi-au fost de un real folos de-a lungul timpului.

A fost un proiect impresionant și, mai mult ca probabil, realizarea sa ar fi avut un impact benefic pentru numismatică românească. Însă, după cum ni se destănuie iarăși autorul, acest plan nu a fost dus până la capăt; mai mult, chiar recenta intenție de reluare a inițiativei inițiale nu a avut mai mulți sorți de izbândă. Așa încât, renunțând la includerea chestiunilor legate de numismatică bizantină, de cea medievală sau modernă și contemporană, Constantin Preda și-a asumat doar elaborarea *Enciclopediei pentru numismatică antică*.

Nu voi zăbovi prea mult asupra organizării și tratării materialului folosit. După cum era și firesc, acesta a fost sistematizat alfabetic și a fost completat cu patru „anexe”: *lista împăraților și cezarilor romani*, *lista instituțiilor implicate în activitatea numismatică*, *lista publicațiilor și revistelor de specialitate* și *lista unor colecții numismatice din țară* (publice).

Bineînțeles, nucleul propriu-zis al cărții a revenit „vociilor”, în care autorul a încercat să cuprindă cea mai mare parte din termenii necesari. De exemplu, litera **A** începe cu *Abrud* (tezaur), *Abundentia* (personificare), *Adamclisi* (tezaur), *Adânca* și *Adâncata* (tezaur), *Adrianopolis* (monetărie), *Aequitas* (personificare) etc.; pentru ca, la sfârșitul fiecărui termen tratat să fie reproduse respectivele informații bibliografice mai însemnate.

Așa cum de altfel specifică și Constantin Preda în aceleași pagini de introducere, s-ar putea să ne surprindă omiterea unor termeni și, de asemenea, este posibil ca nu toate „vociile” să fie complete. Însă, nu acesta este lucrul cel mai însemnat în cazul de față, ci faptul că s-a reușit edificarea unei construcții – căreia chiar dacă, ulterior, îi pot fi adăugate noi valențe – ea rămâne solidă și deosebit de utilă. Cei interesați și, după cum intuiesc aceștia vor fi destul de numeroși, vor avea de acum înainte un instrument de lucru, pe care-l putem socoti indispensabil

și care nu trebuie să lipsească dintr-o bibliografie numismatică de tradiție.

În mod deliberat, din paginile cărții lipsesc bibliografiile celor care au trudit în domeniul numismaticii și acest fapt este justificat prin „greutățile” și „riscurile” care ar fi putut împieta acribia discursului.

Înainte de a încheia scurta mea prezentare a ultimei cărți a lui Constantin Preda, trebuie să remarc calitatea conceptului editorial și condițiile grafice satisfăcătoare (o ilustrație edificatoare și destul de clară).

Anii viitori vor aduce, probabil, și mult doritul volum dedicat celorlalte secvențe istorice ale numismaticii (bizantină, medievală, modernă și contemporană) – stimulați fiind colegii noștri și de această lucrare, încheiată de către Constantin Preda cu mult profesionalism și, poate, cu o sporită cheltuială de energie.

VIRGIL MIHAILESCU-BÎRLIBA